

SprawMiędzynarodowych, 2013. – 471s.

11. Devetak R. Postmodernizm [w:] S. Burchillin/ Teoriestosunkówmiędzynarodowych. – tłum. P. Frankowski, KsiążkaWiedza. – Warszawa, 2006. – 395s.

12. Hobson J.M. The State and International Relations. – Cambridge: Cambridge University Press, 2000. – 258p.

13. Mouffe Ch. Jaki ład światowy: kosmopolitychny czy wielobiegunowy? [Elektronnyj resurs]. – tłum. J. Maciejczyk. – Режим доступу: <http://www.recyklingidei.pl>

14. Stankiewicz W.J. The Validity of Sovereignty // In Defense of Sovereignty. – L. – Toronto, 1969. – 305 p.

15. Walker R. B. J. Inside/Outside, International Relations as Political Theory. – Cambridge: Cambridge University Press, 1993. – 233p.

References

1. Grinin L.E. O stadijah jevoljucii gosudarstva. Problemy teorii [Elektronnyj resurs] // Istorija i sovremennost'. – 2006. – №1. – Rezhym dostupu: <http://www.socionauki.ru/journal/articles/145567/>

2. Utkin A.I. Vektory global'nyh peremen: analiz i ocenka osnovnyh faktorov mirovogo politicheskogo razvitija // Polis. – M., 2000. – №1. – S.38–54.

3. Hardt M., Negri A. Imperija. – M.: Praksis, 2004. – 440 s.

4. Ashley R.K. The Povers of Anarchy. Theory, Sovereignty and the Domestication of Global Life [in:] J. Der Derian (red.) International Theory. Critical Investigations. – New York: New York University Press, 1995. – 327 p.

5. Ashley R.K. Imposing International Purpose. Notes on Problematic of Governance. – [in:] E.O. Czempiel, J.N. Rosenau (red.) Global Changes and Theoretical Challenges. Approaches to World Politics for the 1990s. – Massachusetts: Lexington Books, 1989. – 269 p.

6. Ashley R.K. Untying the Sovereign State. A Double Reading of the Anarchy Problematique. – Millennium. – 1988. – T.17. – №2. – P.227–268.

7. Bartelson J. A Genealogy of Sovereignty. – Cambridge: Cambridge University Press, 1995. – 317 p.

8. Campbell D. Writing Security. United States Foreign Policy and the Politics of Identity. – Minneapolis: University of Minneapolis, 1992. – S.88.

9. Bartelson J. Critique of the State [Elektronnyj resurs]. – Cambridge University Press, 2001. – P.152–153. – Rezhym dostupu: <http://www.questia.com/read/105011038/the-critique-of-the-state>.

10. Czaputowicz J. Suwerenność. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2013. – 471 s.

11. Devetak R. Postmodernizm [w:] S. Burchill I in / Teorie stosunków międzynarodowych. – tłum. P. Frankowski, Książka I Wiedza. – Warszawa, 2006. – 395 s.

12. Hobson J.M. The State and International Relations. – Cambridge: Cambridge University Press, 2000. – 258 p.

13. Mouffe Sh. Jaki ład światowy: kosmopolitychny czy wielobiegunowy? [Elektronnyj resurs]. – tłum. J. Maciejczyk. – Rezhym dostupu: <http://www.recyklingidei.pl>

14. Stankiewicz W.J. The Validity of Sovereignty // In Defense of Sovereignty. – L. – Toronto, 1969. – 305 p.

15. Walker R. B. J. Inside/Outside, International Relations as Political Theory. – Cambridge: Cambridge University Press, 1993. – 233 p.

Semchyshyn S. I., graduate student of the department of international relations of Lviv Ivan Franko national University (Ukraine, Lviv), kupec.svtlana@rambler.ru

Postmodern understanding of sovereignty in international relations theory

The objective is to reveal the concept of sovereignty and state's role in postmodern approach of international relations theory, to separate conceptually the key differences of interpretation of state sovereignty and different views of postmodernist discourse. The work defines postmodern vision of state sovereignty, it emphasizes on sovereignty limitations in modern international political conditions as a result of non-coercive mechanisms of the state's influence on each other's policy; there are offered new ways of its functioning and implementation. Different theoretical postmodernism approaches to the definition of nature of the state, international relations and sovereignty are considered there. For the representatives of this direction sovereignty is "random historic structure" to be overcome. It is a practical category whose empirical content is evolving, reflecting the consensus among practitioners. In the light of postmodern perception there is considered the idea of state sovereignty restricting by reduction of sovereign rights and prerogatives.

Keywords: sovereignty, globalization, international relations, identity discourse.

Семчышын С. И., аспирантка кафедри міжнародних отношений, Львівський національний університет ім. Івана Франко (Україна, Львів), kupec.svtlana@rambler.ru

Постмодерністське прочтіння суверенітета в теорії міжнародних отношений

Задачей является выяснение сущности понятия суверенитета и роли государства в постмодернистском подходе теории международных отношений, концептуальное выделение ключевых отличий интерпретации государства и суверенитета в различных взглядах постмодернистского дискурса. Определяется постмодернистское видение государственного суверенитета, констатируется его ограничение в современных условиях международно-политического развития в результате несиловых механизмов влияния государств на политику друг друга, предлагаются новые способы его функционирования и пути реализации. Рассмотрены различные теоретические подходы постмодернизма к определению сущности государства, международных отношений и суверенитета. Для представителей этого направления суверенитет государства является "случайной исторической конструкцией", которую нужно преодолеть. Он является практической категорией, эмпирическое содержание которой эволюционирует, отражая консенсус между практиками. Сквозь призму постмодернистского восприятия обоснована идея ограничения суверенитета государства в рамках сокращения суверенных прав и прерогатив.

Ключевые слова: суверенитет, глобализация, международные отношения, идентичность, дискурс.

* * *

УДК 613.8:316.245

Путров С.

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної реабілітації, Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ), ludapeti2012@rambler.ru

ГЕНЕЗИС ЯВИЩА БІОСОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Зазначено, що біосоціальні технології впливу на здоров'я людини мають діяльнісне походження. При цьому ясно, що постановка проблеми про діяльну природу біосоціальних технологій своїм корінням входить у глибини її родового життя. Першопричиною і тригерним механізмом якої є потреби людини у подоланні певних природних і набутих обмежень у власній життєдіяльності. Потреба в біосоціальних технологіях з'являється тоді, коли виникає необхідність керувати процесами розвитку людини, а також вибирати і використати найбільш раціональні з точки зору ефективності дії. Автор вказує, що при цьому може йтися як про множинність суб'єктів соціального управління, так і про полімодальність способів вирішення соціальних проблем, ґрунтованих не лише на інтелектуальній рефлексії, але і на реальній практичній діяльності людей.

Ключові слова: генезис, біосоціальні технології, вплив, здоров'я людини.

Розробляючи ідею використання біосоціальних технологій у сфері фізичної культури і спорту ми спираємось на досвід науки соціології, що успішно опрацювала низку соціальних технологій, що нині обслуговують людину. При цьому ми з реальної практики знаємо, що будь-яка наука розвивається не тільки за рахунок власної логіки, але й за рахунок вирішення практичних проблем соціуму. Гуманітарна парадигма пов'язана з пошуком сенсів на основі не пояснювальної моделі, а за рахунок досягнення або розуміння. Розуміння виступає як процедурний різновид процесу пізнання. Розуміння зіставляється з поясненням і розглядається як різновид методу пізнання. Е. Гуссерль, наприклад, протиставляв розуміння і пізнання. Звідси в герменевтиці, феноменології існує орієнтація не на пізнання, а на розуміння буття.

Складність у розробці і використанні біосоціальних технологій впливу на здоров'я людини полягає, на нашу думку, у тому, що технологічне знання належить до науково-технічної сфери, а проблематика людини, на здоров'я якої вона націлена – належить до гуманітарної

сфери. Тут має місце суперечність, що завжди проявляється у протистоянні раціонального і ірраціонального знання. Тож, дійсно, може здатися, що такий гуманітарний підхід несумісний з технологічним. Але це тільки на перший погляд. По-перше, засвоєння технології відбувається через вивчення, а головне через розуміння текстів, інструкцій, що описують технології, а по-друге, технологія має бути суб'єктно адекватною і представляти певну цінність для впроваджувального. Інакше вона або збочується за своєю суттю, або не впроваджується зовсім.

Метою гуманітарної парадигми є, як відомо, побудова ціннісноорієнтованої картини соціального світу і виявлення його сенсу. Теорії гуманітарного профілю є чисто інтерпретаторськими: вони надають сенс вже відомим фактам, але нічого не говорять про невідомих. Для них характерні акцент на вивчення якісної сторони унікальних явищ, обумовлених діяльністю людей, і ціннісний характер висновків.

Почнемо з визначення генезису явища біосоціальних технологій впливу на здоров'я людини. У "Новейшем философском словаре" зазначено, що "генезис (греч. – genesis) – походження, становлення і розвиток, результатом якого є певний стан об'єкта, що вивчається" [5, с. 232]. Ясно, що у даному випадку ми маємо на увазі предмет даного дослідження, тобто біосоціальні технології впливу на здоров'я людини.

Ми свідомо мало торкаємося біосоціальних технологій впливу на здоров'я людини що розробляються у військовій сфері, оскільки наше завдання формувати, зберігати, реабілітувати і збагачувати планетарне життя, а не знищувати його. Аналізуючи генезис предмету дослідження ми не можемо не звернути увагу на співвідношення у даному технологічному підході співвідношення каузальності і телеологічності. Аристотелівська традиція вивчення цілісного об'єкту методом цільового опису через "фінальні причини", тобто через місце або стан, який об'єкт, що вивчається, прагне зайняти в майбутньому, практично означає прийняття думки про тяжіння будь-якого об'єкту до реалізації своїх потенцій. Цільовий, телеологічний і каузальний, підходи відбивають історичну боротьбу двох наукових ідеалів.

Каузальний підхід розглядає структуру переривчастою, її елементи існують одночасно і поза-історичний (діахронно), тобто час байдуже діє на розвиток подій. Суть явища при цьому підході визначається з природи її частин, тобто стану астрального, фізичного, духовного, психічного і соціального тіла і їх внутрішніх зв'язків. Даний висновок для нас є надто принциповим, оскільки ми передбачаємо що саме внутрішня система взаємозв'язків між органами організму людини може самоналаштуватися і "витягувати" більш тонкі структури, як наприклад, психічне або астральне тіло, на рівень якісного функціонування і розвитку. При цьому вони можуть компенсувати, навіть, певну втрату морфологічного потенціалу складових людського організму.

Телеологічний підхід зосереджується на якісних змінах, переходах об'єкту із стану в стан, що не міняють, проте, втілений в нім меті. Ця мета визначається стосунками об'єкту серед подібних до

нього або стосунками серед подібних до нього або стосунками серед безлічі його власних станів.

Природні зв'язки належать до сфери необхідності, до сфери інваріантних законів між класами причин і класами наслідків. Проте взаємодія частин цілого затуляє при такому аналізі саме ціле. Як вказує К. Левин, при цьому суб'єктивна, рефлексуюча грань природи, де ціле не виявляє частин, де царює свобода саморозвитку, або виключається з аналізу і трактується як сферу синтезу, або схематизувався в категорії цілей і засобів [3].

Технологічний підхід до впровадження біосоціальних інструментів впливу на здоров'я людини, по суті справи, може бути забезпечений тільки за рахунок поєднання переваг цих двох підходів – каузального і телеологічного. Можна виділити дві грані: що активну, що саморозвивається і пасивну, відбиваючу сліди активності. У кожному об'єкті закладено можливостей розвитку значно більше, чим насправді реалізується, запас міцності біосоціальних систем досить великий.

Підтвердження корисності цього вибору ми знаходимо у С. Л. Франка, який відмічає, що "...істинний об'єкт суспільствознавства утворює те суще життя, яке, поєднуючи в собі реальність з ідеальністю, фактичну здійсненність з прагненням до іншого, вищого, ще нездійсненого, стоїть як би на порозі між тим, що фактично є, і тим, що повинно бути" [6, с. 43].

Технічне знання є прикладним знанням спеціального призначення. Практична спрямованість технічного знання обумовлює зміст і спрямованість його понять, накладає відомі обмеження на застосування формальних способів дослідження, визначає велика кількість мікротеорій, не багатих за логічним апаратом і вузьких за сферою застосування [4].

Цілком впевнено можна стверджувати про розшарування технічного знання і інженерної праці. У нім помітно виділяються науковий рівень, пов'язаний з пізнанням природно-штучного середовища, пошуком і обґрунтуванням прикладних можливостей тих або інших теорій, наукових ідей, і технічний, або практичний, рівень, пов'язаний з оперативним дозволом технічних проблем. У силу зміни предмета праці інженерів В. Г. Горохів виділяє три види практичної інженерної праці, що відрізняється по предмету своєї діяльності: класична інженерна діяльність, в основі якої лежать винахідництво, конструювання, проектування, організація виготовлення техніки; системотехніка, спрямована на інтеграцію техніки і людини, або створення соціотехнічного середовища; соціотехнічне проектування, або соціальна інженерія, яка пов'язана з проектуванням і управлінням людською діяльністю [1, с. 78].

Це для нас принципово важливий висновок, оскільки проектно-пошукова і взагалі технологічна робота у сфері управління розвитком людини є органічною часткою загальної інженерної праці і це дає нам можливість задіяти у подальшому два важливих ресурси: інженерне і управлінське знання і технологічні принципи і методологію розробки аналогічних систем у цих галузях для вирішення проблем оптимізації здоров'я людини. Коротко прокоментуємо цю тезу.

По-перше, – це залучення потенціалу технічного знання і закономірностей інженерної праці. Для нас важливо, що без технічного знання ми не можемо ефективно ні сконструювати ні застосувати біосоціальні технології до здоров'я людини. При цьому ми повинні врахувати, що інженерно-технічне знання спрямоване на відкриття не нових загальних законів, а практично корисних наслідків і механізмів їх дії; на теоретичне обґрунтування способів їх ефективного використання; на вироблення засобів для оцінки простоти і ефективності кожного з них; на набір і відробіток найбільш перспективних способів використання наукових відкриттів; на розробку загальної технології використання нових механізмів і процесів з урахуванням економічних, екологічних і інших соціальних нормативів.

По-друге, напрацювання у сфері соціального управління також можна сміливо застосовувати у межах соціотехнічного проектування технологічних засобів впливу на здоров'я людини, оскільки соціальна інженерія органічно пов'язана з проектуванням і управлінням людською діяльністю. При цьому інженерна творчість, як у сфері фізичної культури, так і у сфері фізичної реабілітації носить яскраво виражений творчий характер, результатом якого є нова техніка і технології, а не знання про них.

У реальній життєдіяльності людини технологічне знання виступає в двох іпостасях: як певний спосіб діяльності, її система, алгоритм, механізм, і як технічне управління, тобто цілеспрямована діяльність по відтворенню цих алгоритмів, механізмів. У технології здійснюється реалізація певних схем, тоді як в науці відбувається схематизація реальних явищ [2, с. 120]. З науково-технічної парадигми біосоціальні технології розглядаються через призму рутинних операцій, що повторюються.

Технологія є процесом, упорядкованим не лише систему вживаних засобів, але й головне що регламентує діяльність суб'єкта по відношенню до інших суб'єктів. У технологіях зв'язуються не просто засоби, механічні дії. Технологія зв'язує цілі, матеріальні засоби і упорядковує діяльність суб'єктів або чинників по досягненню певної мети – формування, збереження, реабілітації і збагачення здоров'я людини. Мета є стороннім стосовно технології моментом. Сенс є основним складовим елементом технології. Сенс робить знакову систему змістовним текстом, що виникає при порівнянні смислів. Основна функція сенсу – надання процесам розвитку спрямування. “Сенс сенсу, – писав В. Франкл, – полягає в тому, що він спрямовує хід буття” [7, с. 285]. Цей спрямовуючий вплив настільки сильний, що він фізично відчувається людиною. І на рівні буденної свідомості він отримав статус Божественного початку або Бога.

Таким чином, біосоціальні технології можуть бути розглянуті як один з видів соціальної діяльності, спрямований на встановлення певної впорядкованості діяльності через систему норм, правил, обмежень. Поняття ірраціональності, з точки зору біосоціальних технологій, – це внутрішній порядок, але саме порядок, непіддатливий розумінню в конкретній системі координат. Конституючим елементом соціальної системи виступає раціональна орієнтація на дії. Разом з

цим поняття ірраціональності розглядається як процес руйнування. Розуміння є специфічний тип пізнавальних стосунків, спрямований на пізнання здоров'я людини і продуктів його діяльності. Однією з помилок відносно технологій є інтерпретація технології через призму пояснювальної парадигми. Тоді як технологічний менталітет технолога не мислимо без розуміння процесів і результатів його виробничої діяльності. Розуміючи, мислячий суб'єкт виходить зі своїх цілей реабілітаційної діяльності і, крім того, враховує конкретні особливості ситуації у яких перебуває біологічний організм конкретної людини або його підсистеми: астральна, фізична, духовна, психічна або соціальна.

Список використаних джерел

1. Горохов В. Г. Философско-методологические исследования инженерной деятельности / В. Г. Горохов // Философские науки. – 1982. – №6. – С.77–84.
2. Дорфман В. Ф. О научных основах развития технологии / В. Ф. Дорфман // Вопросы философии. – 1985. – №5. – С.116–124.
3. Левин К. Конфликт между Аристотелевским и Галилеевским способами мышления в современной психологии / К. Левин // Психологический журнал. – Т.11. – №5. – С.135–158. – Режим доступа: http://pedlib.ru/Books/6/0363/6_0363-47.shtml#book_page_top.
4. Методологические проблемы взаимодействия общественных, естественных и технических наук. – М.: Наука, 1981. – 360 с.
5. Новейший философский словарь. – Минск: Книжный дом, 2003. – 1280 с.
6. Франк С. Л. О задачах обобщающей социальной науки / С. Л. Франк // Социологические исследования. – 1990. – №9. – С.30–49.
7. Франкл В. Человек в поисках смысла / В. Франкл. – М.: Наука, 1990. – 368 с.

References

1. Gorohov V.G. Filosofsko-metodologicheskie issledovanija inzhenernoj dejatel'nosti / V.G. Gorohov // Filosofskie nauki. – 1982. – №6. – S.77–84.
2. Dorfman V.F. O nauchnyh osnovah razvitiya tehnologii / V.F. Dorfman // Voprosy filosofii. – 1985. – №5. – S.116–124.
3. Levin K. Konflikt mezhdru Aristotelevskim i Galileevskim sposobami myshlenija v sovremennoj psihologii / K.Levin // Psihologicheskij zhurnal. – T.11. – №5. – S.135–158. – Rezhim dostupu: http://pedlib.ru/Books/6/0363/6_0363-47.shtml#book_page_top.
4. Metodologicheskie problemy vzaimodejstvija obshhestvennyh, estestvennyh i tehniceskijh nauk. – M.: Nauka, 1981. – 360 s.
5. Novejsnij filosofskij slovar'. – Minsk: Knizhnyj dom, 2003. – 1280 s.
6. Frank S.L. O zadachah obobshhajushhej social'noj nauki / S.L. Frank // Sociologicheskie issledovanija. – 1990. – №9. – S.30–49.
7. Frankl V. Chelovek v poiskah smysla / V.Frankl. – M.: Nauka, 1990. – 368 s.

Putrov S., candidate of pedagogical science, associate professor, assistant professor of physical rehabilitation of the National Pedagogical Drahomanov University (Ukraine, Kiev), ludapeti2012@rambler.ru

The genesis of the phenomenon of biosocial impact of technology on human health

The article stated that the bio-social impact of technology on human health is activity-origin. It is clear that the statement of the problem of the nature of the activity-biosocial technology is rooted in the depths of her family life. The root cause and trigger mechanism which is the human need to overcome certain limitations of natural and acquired a life of its own. The need for biosocial technology occurs when there is a need to manage the processes of human development, as well as to select and use the most rational from the point of view of effectiveness. The author points out that in this case we are talking about a multiplicity of subjects of social control, and about polymodality solution of social problems, based not only on intellectual reflection, but also on the actual practical activity.

Keywords: *genesis, bio-social technologies impact human health.*

Путров С., кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры физической реабилитации, Национальный педагогический университет им. М. П. Драгоманова (Украина, Киев), ludapeti2012@rambler.ru

Генезис явления биосоциальных технологий влияния на здоровье человека

Отмечено, что биосоциальные технологии влияния на здоровье человека имеют деятельностное происхождение. При этом ясно, что постановка проблемы о деятельной природе биосоциальных технологий своим корнем входит в глубины ее родовой жизни. Первопричиной и триггерным механизмом, которой являются потребности человека в преодолении определенных естественных и приобретенных ограничений в собственной жизнедеятельности. Потребность в биосоциальных технологиях появляется тогда, когда возникает необходимость руководить процессами развития человека, а также выбирать и использовать наиболее рациональные с точки зрения эффективности действия. Автор указывает, что при этом может идти речь, как о множественности субъектов социального управления, так и о полимодальности способов решения социальных проблем, базирующихся не только на интеллектуальной рефлексии, но и на реальной практической деятельности людей.

Ключевые слова: генезис, биосоциальные технологии, влияние, здоровье человека.

* * *

УДК 1(091): 16

Чернова Л. П.
кандидат філософських наук, Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ), gileya.org.ua@gmail.com

Соціокультурна зумовленість наукового знання

Оскільки в наш час від імені науки відбувається легітимізація і канонізація найбільш респектабельного знання, то цілком закономірно, що мова науки зокрема і знання загалом на рівні стереотипів має ледве не сакральний статус. Наскільки такий стан речей є коректним? Сформулювати переконливу відповідь дозволяє дослідження аспекту соціокультурної зумовленості наукового знання.

Ключові слова: соціокультурна сфера, детермінація, наукове знання, критерій науковості, криза науки.

Є істини, які ми знаємо. А є ті, яких ми не знаємо. Але від того, що ми їх не знаємо, вони не перестають бути істинами. Назвемо їх “істини самі по собі”. Як аргументовано доводить у своїй книзі Бернард Больцано [1, с. 49-50], універсальна наука стає можливою тоді, коли ми припускаємо можливість існування подібних “істин самих по собі”.

Критерієм науковості І. Кант вважав те апріорне знання, достовірність якого доведена за зразком математики до рівня аподиктичності, апріорізму. Примусова сила наукового мислення ґрунтується на тому, що всі надбання науки можуть бути репрезентовані у вигляді послідовності тверджень, кожне з яких може бути лише істинним або хибним. Причому, спосіб перевірки пропонується разом з твердженням, тому перевірка в принципі доступна всім. Когнітивний компендіум релігії і філософії має істотні відмінності від наведених ознак науки, тому існує лише одна фізика, на тлі численних філософських і релігійних парадигм.

У наш час розгортається криза сенсу науки, який виявляється на всіх рівнях функціонування цього соціального інституту [3, с. 118].

На макрорівні криза сенсу науки виявляє себе в тому, що сучасне суспільство амбівалентно оцінює функціонування системи науки як соціального інституту. Теперішня наука багата в чому не відповідає як існуючій соціальній реальності, так і потребам майбутнього. Критиці піддається як зміст освіти, так і її

результат. З боку суспільства висувуються різні вимоги і пропозиції щодо вдосконалення системи масової освіти, однак широкомасштабне реформування освітньої системи не поспішає призводити до очікуваних позитивних результатів.

На мезорівні криза сенсу науки виявляє себе в гетерогенності наукових концептів, у множинності оцінок існуючого стану і пропонованих методів його оптимізації. Роз’єднаність наукового дискурсу можна проілюструвати не лише на прикладі боротьби різних теоретичних концептів, а й засобом критичного відношення до них з боку інших суб’єктів науки. В сучасних умовах наука перестала бути істиною в останній інстанції і дороговказом для масової свідомості.

На макрорівні криза сенсу науки характеризується втратою мотивації до освоєння традиційного змісту науки, відмовою реципієнтів бути лише об’єктами наукового впливу, “судинами для наповнення наукою”.

Таким чином, гіпердинаміка сучасної соціальності, плюралістичність культурних світів і принципова невизначеність майбутнього людства істотно проблематизують сутнісні підстави наукової сфери.

Істотним недоліком є ігнорування чи навіть заперечення основної генеалогічної цінності науки – її “запитального” характеру. Між іншим, саме цей інструмент завжди вважався основною перевагою науки як форми суспільної свідомості й сфери знання. Прикро, але сучасна наука (особливо її адміністративно-управлінська вертикаль) замість того, щоб ефективно використовувати запитальний ресурс, менторським тоном виголошує від імені Її Величності Істини інтелектуально невибагливі або взагалі сумнівні постулати.

Амплітуда проблемних факторів сучасної науки також ставить під сумнів сцієнтистський акцент класичної науки, котрий виражається в суб’єкт-об’єктній епістемології, у вимозі ціннісної індиферентності дослідника як передумови для отримання достовірних результатів. Сучасний теоретик науки неминуче залучається в поліаспектність смислового поля того феномена, про який він “запитає”, тому більшість досліджень іманентно містять ціннісні пріоритети дослідника.

К. Поппер наполягав на необхідності змиритися з думкою, що “наука є не сукупністю знань, а лише системою гіпотез, котрі, за великим рахунком, неможливо обґрунтувати. Їх використовують доти, доки їм знаходять практичне підтвердження. Але ми ніколи не зможемо з упевненістю стверджувати, що вони “істинні” чи хоча б “вірогідні” [9, с. 170]. Лавиноподібний утилітаризм, яким наукове знання останнім часом просякнуте наскрізь, істотно дискредитував науку як таку, розвіяв рожеві ілюзії масової свідомості відносно завдань і можливостей наукової сфери: “Науки знаходять своє обґрунтування в корисності, а не в істині” [2, с. 144].

В цьому, власне, й полягає проблема неадекватності науки буттєвим реаліям, з’ясуванням сутності яких наукове знання покликане опікуватися. С. Булгаков привернув увагу до ще однієї проблеми: “Наукотворчість значно вужча життя, оскільки суб’єкт та об’єкт у живій єдності виражають себе не в